

farà la conferència de premsa. Seu en una taula llarga, envoltat dels principals candidats per València, que no badaran boca. No se'ls noten, en absolut, les sens dubte dramàtiques seqüeles que els pot haver deixat per sempre el sopar que tingueren dies abans amb M. Consuelo Reyna, subdirectora/directora del *diario decano*. El resultat, al cap i a la fi, no ha estat tant dolent. El periodista de *Las Provincias*, però, no es pot estar de preguntar pels Països Catalans. «I vosté que en pensa, d'això? Perquè el seu correligionari Pujol n'està ben

Espanya». Parla en castellà, com els periodistes que l'interroguen, a excepció de dues respostes a les preguntes que li fa una xica en català. Ironia freda, mesurada, punxant. La imatge és el missatge, sembla, tot molt eficaç. Anuncia que no caurà en l'atac personal, «només si em punxen molt...» però la seua ironia és dura.

Unes mil persones, a la sala Xuquer Palace, previ pagament d'un *ticket*, esperaven el líder. Sopar fred, dem-

peus, amb l'al·licient de l'actuació de Francisco, i, sobretot, del parlament de Roca. Precís, seriós, irònic, categòric... com ell. Públic urbà, joves professionals, aspirants a «yuppies». «Yo, yuppie» diu, literalment, una adhesiu del PRD. «Sembla una orla del Pas de l'Ecuador, això», comentava un periodista. Optimistes, seriosos, amb cara de tècnics... no són *yuppies*, encara, però hauran d'aprendre a ser-ho. □

MIQUEL ROCA, CANDIDAT A PRESIDENT

Fer-s'ho distint amb Espanya

«Un estil diferent, més dialogant, que creï un marc polític, convivencial, autonòmic i fiscal, que pugui alliberar les energies de la societat». És el missatge de Roca, un home que pensa que, després de la «reforma» —Suárez— i el «canvi» —González— li ha arribat el torn.

J. Castelló

—**¿**Què podria, què pot oferir el PRD com a alternativa de cara al govern de l'estat?

—De primer, un estil diferent, un estil més dialogant, un estil que faci possible allò que nosaltres considerem fonamental, que és que sigui des de la iniciativa dels particulars i des del protagonisme de la societat civil que puguem construir el relançament del país. Per tant, per a nosaltres, evidentment, allò més important és la creació d'un marc polític, convivencial, autonòmic, fiscal, que faci possi-

ble que s'alliberin les energies de la societat. En aquesta perspectiva, nosaltres contemplem a nivell de l'estat el fet autonòmic com una expressió més d'una identitat col·lectiva que pot ajudar a alliberar energies creadores de la societat. I, des d'aquesta perspectiva i des d'una major sensibilitat davant els problemes que els ciutadans tenen plantejats, és quan nosaltres creiem que definim una autèntica alternativa enfront del socialisme.

—*Avui dia, però, les etiquetes es fan menys identificables, els termes i els resultats es barregen més...*

—Avui dia, el socialisme és allò que ells diuen. Si diuen que dir sí a l'OTAN és socialista, doncs, això és socialista. Aquesta és la gran contradicció interna del socialisme, que està fabricant un producte heterogeni i divers en el temps, en funció de la pròpia evolució. Aleshores és quan es trenca la cohesió ideològica, i aleshores és quan surten les contradiccions que fan que el clima de confiança en el país no generi entusiasme. Des de la desconfiança, des de la contradicció, és impossible aquest entusiasme.

—*Si el PRD parla d'una altra manera de fer Espanya, d'enfortir l'estat, ¿això no es farà en detriment del sentiment nacionalista?*

—No. Ben al revés. Suposa enfortir el sentiment autonòmic per donar una resposta al centralisme, per donar una resposta a l'intervencionisme, per donar una resposta al dirigisme, per donar una resposta a la tutela assisten-

convençut...». Roca, elegant, desvia el tema. «Estem per construir, per articular, un projecte comú d'Espanya...». A continuació, a instàncies d'una periodista preocupada, detalla les mesures d'una altra forma de fer

Un públic jove i urbà.

NOVETATS EN LLIBRES

CARMI VORA ELS LLAVIS

Vicent Berenguer
Papers Inicials, S

FEDERACIÓ D'ENTITATS
CULTURALS DEL PAÍS
VALENCIÀ

ÉS MOLT SENZILL,
DIGUEU-LI CATALUNYA

Josep Guia
3a edició

L'autor, un català del sud, com ell s'anomena, diu les coses pel seu nom, i ens fa una proposta que trenca amb el vell catalanisme regionalista.

EL LLAMP

DICCIONARI
CASTELLÀ-CATALÀ

Els diccionaris de l'Enciclopèdia.
De venda en llibreries.

ENCICLOPÈDIA CATALANA

BON PROFIT

Miquel Martí i Pol
Il·lustrat per Carme Solé Vendrell
MARINA

Olga Xirinacs
Il·lustrat per Asun Balzola

Dos llibres deliciosos, esplèndidament il·lustrats, d'una nova col·lecció —«La poma verda»— de literatura infantil.

EDITORIAL EMPÚRIES

CONFIDENCIAL

Beatriu Civera
Col·lecció Literària, núm. 6

La recuperació d'una veu important de la nostra narrativa.

GREGAL LLIBRES

JOSEP JANES, EL COMBAT
PER LA CULTURA

Jacqueline Hurtley
Presentació de Jordi Castellanos

Col·lecció Biblioteca de Cultura Catalana,
núm. 60.

CURIAL EDICIONS
CATALANES, S.A.

LES MULTINACIONALS
A CATALUNYA

Francesc Cabana
Els Orígens, núm. 16

Més que una reedició: De fet, és una nova edició totalment posada al dia amb dades fins el 1986.

EDICIONS DE LA MAGRANA

OBRES COMPLETES III.
NARRATIVA I

Agustí Bartra
Clàssics Catalans del Segle XX, 44.
332 pàgs.

«Un món prodigiós on bateguen plegats l'antiguitat clàssica, la fabulosa herència mexicana i la sang més encesa de les essències catalanes». (Miquel Dolç).

EDICIONS 62

TORTOSA AL SEGLE XIII

Marc-Aureli Vila
Pròleg de Joaquim Ferrer i Roca
«Antropologia», 114 pàgines.

El professor i diputat Vila ens ofereix un amè relat de la vida diària dels tortosins de fa 700 anys.

EL LLAMP

MANOLL

Llengua/4t EGB
Vicent Miret

L'amenitat i el rigor pedagògics conjugats per facilitar l'ensenyament del valencià a les escoles. Autoritzat per la Generalitat valenciana. Amb una Proposta Didàctica per al mestre.

BARCANOVA

cial que des del centralisme, de vegades, s'intenta donar a la problemàtica autonòmica. Volem construir aquesta Espanya feta precisament des del respecte al sentiment i a la potenciació del fet autonòmic...

—En una entrevista al ministre Fèlix Pons, publicada en aquesta mateixa revista, ens comentava que des de l'estat calia impulsar la relació entre les comunitats que tenen la mateixa cultura... Això, fins ara, s'ha mostrat inviable...

—Més pels nostres propis desençerts que no perquè no sigui possible... Aquí hi ha hagut un obstructionisme que pot ser de l'estat, però sobretot hi ha hagut un obstructionisme dels agents respectius que uns i altres hem posat en joc per poder portar a terme el que diríem una eficaç col·laboració cultural... I això no s'ha produït per les raons que, sobretot des d'aquí, des del País Valencià han tingut lloc... I a vegades des dels desençerts que s'han propiciat des del Principat. També n'hem tingut, de desençerts, pel que fa a aquestes qüestions... No oficials, algunes iniciatives personals, d'algunes persones. Des d'aquí, hem de tractar aquest tema amb molta cura, amb molt de compte, per tal d'evitar ferir susceptibilitats. No es pot construir una amistat, un *entente* de col·laboració cultural, des del recel. Si generes recel, si generes desconfiança, doncs, mal fet.

—¿No és una esquizofrènia la relació que es podria possibilitar entre els nostres països des de Convergència i des del PRD?

—No és cap esquizofrènia. Jo vull entendre'm amb el País Valencià, i amb Castella, Extremadura, Galícia o el País Basc. En uns casos hi haurà una facilitat, per raons històriques i culturals. I en uns altres no hi haurà aquesta possibilitat, però la voluntat d'entesa i la voluntat de construir aquest projecte d'estat més integrador, des del pluralisme, i no més uniformitzador, com fins ara s'ha intentat, això ho vull fer, vull ajudar a fer-ho, des de la col·laboració entre tot-hom, i no només entre nosaltres.

—Possiblement, una part de l'electorat de Convergència i Unió no entendre o no veurà amb massa bons ulls l'alternativa que Miquel Roca proposa en aquests moments.

—Jo crec que sí que l'entenen, perquè, si no, no aniríem com anem. Vull dir, si no... Convergència i Unió no és pas una coalició suïcida. La sensació que jo tinc és que ens entén tot-hom. I jo crec que no només ens ente-

LLIBRERIA
TRES I QUATRE

Pérez Bayer, 11. Tel. 352 91 10. 46002-València

Ex-president en campanya

nen els nostres, sinó també d'altres que no són estrictament els nostres i que de vegades podrien tenir uns plantejaments més exigents en certes qüestions.

—*¿Què pensa Miquel Roca quan li diuen que és un Cambó?*

—Penso que ja és inevitable que m'ho diguin. Però també penso en el nou Cambó, el nou Carner, el nou Valentí Almirall, el nou Prat de la Ribera... és la llarga tradició del catalanisme polític, on sempre hi ha hagut dues vessants. L'una, de l'afirmació de la identitat pròpia i el dret a l'autogovern, i l'altra, la de la projecció exterior, la de la participació en les col·laboracions globals de tot l'estat.

—*¿Això, a nivell del seu partit, no li pot suposar alguns problemes?*

—La vida política són problemes.

—*Continua pensant que la Coalició Popular mai no podrà guanyar el PSOE i que el PRD va més enllà de ser un partit frontissa...*

—AP, en aquesta conjuntura, amb molts anys per endavant, no és alternativa. I nosaltres som un partit que pretén arribar a ser una veritable alternativa de govern.

—*Tot això, sense un partit netament valencià federat amb el PRD estatal, com en el cas gallec o de les Illes.*

—Jo crec que l'autonomia que té el PRD valencià és una autonomia total i plena. Nosaltres som els únics que hem fet unes llistes sense *cuneros*. Per tant, això és una demostració de la seva plena autonomia. Però és que, permeteu-me, cada comunitat ha d'organitzar la seva expressió política d'acord amb el que vol. No sóc jo, des de fora, el que ha de dir com s'ho han de fer...

—*Aquesta autonomia pot produir notes com la del PRD de Benidorm, en contra de l'ensenyament en valencià.*

—Rectificada.

—*¿I per què el PRD no es va sumar a la manifestació d'Alacant?*

—Això no ho sé. Em van dir que, en aquesta manifestació per la llengua, la nostra gent hi era, i a més, hi era expressivament, amb una pancarta que així ho indicava.

—*Diuen líders del PRD valencià que, si s'atempta contra els interessos valencians, votaran en contra de la disciplina del partit a Madrid.*

—Estan en el seu dret. No els puc exigir una disciplina d'aquesta mena. El que passa és que en el nostre partit mai no hi haurà una acció contradictòria amb els interessos valencians. □

És la quarta vegada que Adolfo Suárez es presenta a les eleccions generals, amb una nova visió de molts aspectes de la realitat. I amb la banca, el PSOE i quasi tot en contra, al seu parer.

Fúlvia Nicolàs

«**I**A ver si esta vez es verdad, Adolfo!» li amolla un taxista només baixar de l'autobús, a la porta de l'hotel Rey Don Jaime. El candidat s'adreça al taxista, somrient: «¡Esta vez va en serio, amigo!», i continua donant la mà a tot el que se li posa per

ment— concedir a continuació. Abans de dinar, operació que farà amb rapidesa, s'entrevista amb una colla d'empresaris valencians —no en dirà els noms— que han promès d'ajudar a finançar la campanya del CDS —València.

A la vesprada, ja amb la seua esposa, Amparo Illana, dins de l'autobús,

acaba d'arribar de Madrid, periodistes i candidats fan cap al Port de Sagunt. Tots en el mateix autobús, de dos pisos, perquè, com insisteix l'ex-president, aquesta és una campanya «pobra».

A la porta del cinema Oma, al Port de Sagunt, ja l'esperen unes mil persones, que quasi l'aixafen en baixar de l'autobús. Programa de la setmana: *El zorro gris* i *Invasión USA* sessions de vesprada i nit. Crits de «Suárez, Suárez» i «Presidente, presidente», a càrrec del públic, majoritàriament treballador, endiumenjat, de mitjana edat, amb moltes jovenetes que el miren bocabadades.

Abril Martorell —Joaquín— *cunero* número u en la llista al congrés, inicia els parlaments. Un cas curiós de polític, amb un currículum professional i multinacional que ocuparia quinze volums (l'han llegit abans de començar a parlar ell), que aconsegueix de refredar instantàniament el públic.

«No tiene tablas», comenta un dels seixanta militants locals del Camp de Morvedre amb decepció.

«Suárez dijo la verdad y trajo la justicia», conclou Abril Martorell en tó messiànic. «Estoy seguro de que le van a votar». «Zi zenó», se sent des del pati de butaques. I puja ell, ell, a la trona.

«Sé que aquest és un lloc difícil per a un polític, perquè ací tots els polítics, tots, hem perdut molta credibilitat...» i és un deliri. «La reconversió de Sagunt mai no ha estat prou expli-

«Aquesta volta, de debò».

davant. Adolfo Suárez González, cinquanta-quatre anys, bruníssim, camisa «Levi's» blau cel, pantalons blau fosc, sabates esportives, acaba d'arribar d'Alacant.

Minuts després, flanquejat pels dirigents «regionals» del seu partit, oferirà una roda de premsa als periodistes dels mitjans valencians i a la desena de plumífers i radioactius que l'acompanyen des de Madrid. Sembla tens, poc relaxat, però contesta amb aplom. Res de nou, perquè tots els informadors es reserven les millors preguntes per a les entrevistes personals que ha promès —i complirà rigorosa-